

Iz Makolj. Dolgo je že bila srčna želja prebivalcev dravinske doline, da bi se tukaj kak zdravnik naselil. Kajti zdravniki ptujski in bistriški so preoddaljeni, da bi bolenik zdatno in hitro pomoč od njih dobiti zamogel in prvi so tudi umili globoko v mošnje segati. Bili so tedaj takajšni prebivalci prisiljeni, si pri mazačih in konjedereh za svoje bolezní pomoči iskati. Temu je zdaj pomagano. Kajti naselil se je tukaj zdravnik g. Janez Rihter, od katerega je čuti, da je izvrsten zdravnik. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Delavski rogovilež Taušinski v Gradcu bil je obsojen na 3 mesece v ječo. Vice-admiral Wüllersdorf je izdal knjižico v katerej ugovarja zoper predrago Predilsko železnico in priporoča mnogo cenejšo in koristnišo progo Celovec-Loka-Idrija-Muggia pri Trstu. — Državni zbor je dovolil za cesarski dvor 4,650.200 fl., za cesarsko kancelijo 74,000 gld. za državni zbor 1,679,200 fl., za državno sodnijo 22000 fl., za z Ogersko skupne potrebe 81,513.00 fl. Za ministrersko svetovalstvo 420,000 fl., čeravno je poslanec Wurm ostro grajal vlado, ki s 50,000 fl. podpira časnike, kateri našo vero psujejo, dobro za držanje žalijo, narode dražijo, pravice dežel zaničujejo, nasilstvo liberalcev hvalisajo in denarno sleparstvo podpirajo. Potem se je dovolilo ministru znotranjih zadev 18,967.300 fl. Od teh denarjev se bo potrošilo za popraviljanje Save 7000 fl. Mure 30.000 fl. in Drave na Koroškem 10.000 fl. Minister za deželno brambo je dobil 8,441.800 fl. na razpolaganje. Zandermaria nas stane 3,900.000 fl. Poslanec Fišer je zahteval, naj se pri vojaki bolj gleda na pošteno-krščansko obnašanje, sicer se stariši vselej bojijo sinov prišedših spridenih od vojaštva domu. Ministru za nauk in bogočastje se je dalo 17,102,958 fl. O tem prilično več spregovorimo. — Liberalni poslanci so sklenoli nasvetovati, naj se smrtna kazen popolnem odpravi. No, vsi razbijavci, tati, razbojniki in morivci se bodo tega veselili! — Na Dunaju so judovski dijakí krščanskega profesorja Billrotha zasramovali. Vsled tega so jih krščeniški stepli in iz učilnice pognali! Judi so že predrzní. — Magjari bodo vzeli 80 milijonov na posodo, nje spremenili v „ogersko rento“ in plačevali 6% v zlatu. Bode mo videli, kako dolgo!

Vnanje države Ruski cesar je prijazno sprejel nadvojvodo Albrehta, kateri mu je od našega svitlega cesarja prinesel najvišji vojaški red avstrijski: viteški križec Marije Terezije.

Nemci so jako iznemirjeni zaradi nesreč na vodi. Ladja „Deutschland“ se je razbila na morju. Od 200 ljudi se jih je malo rešilo. V Bremen-u je nek hudobnež nekaj dinamita užgal, kateri je 2 ladji raznesel in veliko ljudi usmrtil. — Karlísti štejejo blizo 80.000 dobro oblečenih in oro-

žanih vojakov. V Hercegovini bili so Turki zopet tepeni. Tudi zima in glad jih hudo zobljeta. V Bosniji se močno dela za Avstrijo in neka deputacija hoče iti na Dunaj cesarja prosit, da naj zasede deželo. Črnogorci so dobili v Parizu 1 $\frac{1}{2}$ milijona na posodo.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XIX.

Pijemonteška vlada sedaj nemilo in krivično postopa proti duhovnikom sploh, posebej pa proti menihom in nunam. Samostane in njihovo premoženje po sili pobira, jih stanovnike pa izpod strehe poriva, in če ne grejo iz dobra, pa morajo iz huda. Krivično blago nikogar ne osrečuje, tudi laške vlade ne bo. To že zdaj kaže huda denarna zadrega po deželi in uboštvo, ki vidno raste. Ker že od denarjev govorim, hočem omeniti, da je za vsakega potnika po laški deželi pri denarju rzično potrebno pazljivosti; zakaj v večjih mestih imajo svoje mestne banke in svoje papirnate denarje, tako na priliko v Bologni, Rimu, Neapolu, in veljajo samo doma. Pri menitvi zlata ali srebra se morajo terjati deželni bankovci, ki jih povsod jemljejo. Srebra ves čas na potu nisem dobil pred oči, razun onega, katerega sem v lastnem žepu nosil. „Maledette“ avstrijske evancige so izbežale iz dežele. Lahí zdaj po njih slíne cedijo.

Blizo Maria Maggiore mi je moj spremljevalec pokazal bivši samostan, kjer so prebivale nune iz ostrega reda Kamaldolskega. Vlada ga je pograbila in pobožnim stanovnicam zapovedala iz njega pobrati se. Ker se pa krivičnej zapovedi niso hotle udati, zato so jih po sili na ulico posadili. Sedaj so dobromiselni Rimljanje pokazali žlahtno sočutje! Komaj da se je ta dogodba po mestu raznesla, že so od vseh krajev pridrdrale zale kočije žahtnih rodbin, ki so zavržene sirote z veseljem pobrale in v varstvo na svoja posestva odpeljale.

Ne daleč proč je stala cerkev sv. Julijana; ta je prva, na katero so oskrnjevalci krivične roke položili in jo podrli; še so bili videti ostanki. Sploh se ne da tajiti, da po mestu na večih krajih tujca oko zasledi hudobno djanje, ki se je dogodilo med tem, kar so Pijemontezi pograbili Piju večno mesto in jegove dežele.

Po široki prijazni ulici se zdaj zaženemó proti Kvirinalu — Quirinale —. Leži na zalem hribu; iz njega imaš prijazen razgled po starodavnem mestu. Iz Kvirinala je neki tudi cesar Nero gledal grozni požar mesta, katerega je sam zanetil in potem Kristijane požiganja obdolžil. Snažen širok trg leži pred kvirinalskim poslopjem. Pravi se mu konjski trg — piazza di Cavallo — zavolj 2 orjaških konjskih bronatih podob, ki lepote vodomet; zraven stoji tudi starinsk obelisk.

Na Kvirinalu so po letu papeži zavolj zdravega zraka najraje stanovali, zdaj prebiva tam pijemonteški kralj, kedar je v Rimu; to pa je malokedaj. Govori se, da mu neki mira ne da, tam stanovati, kar se lahko razumi, ako še le za las vesti ima. Vsaki kot ga opominja na papeža, ktere ga je po sili oropal. Navadno prebiva v Neapolu.

V Kvirinalu so se volili novi papeži in iz mostovža so bili novoizvoljeni na trgu zbranemu ljudstvu naznanjeni. Tu je bila tudi papeževa kapela z drago svetinjo, namreč z glavo junaškega mučenika sv. Lovrenca. Na glavi se še vidi zasušeno meso in na koži pečene rane, ktere je na raznju preстал sv. dijakon. Položena je v dragoceno omarico. Sedaj ni več tam; prenesli so jo preden so oskrunjevalci vdrli v Kvirinal. Kapele zdaj več ni; na njenem mestu je sedaj — plesišče.

Na kvirinalskem bregu je s svetlim marmorjem bogato okinčana cerkva sv. Andreja — S. Andrea al Quirinale. Tam v prekrasni raki počiva truplo Poljskega mladenca, sv. Stanislava Kostke. Hišica, v kateri je umrl, je v zalo kapelo z 2 altarjema predelana. Na sredini kapelice na postelji iz alabastra leži podoba umirajočega svetnika iz ličnega marmorja. Truplo je iz belega, obleka iz črnega kamna. V desni roki drži limbar (lilijo), križ in molek, v levi sliko Marijino. Človeku se dozdeva, da ima pred seboj pravo truplo.

Od Kvirinala kakih 18 minut se pride do Pijevih vrat — porta Pia — blizu katerih so Pijemontezi 2. septembra 1870. mestni zid prestrelili in v mesto vdrli. Ko pridemo iz brega, je na desno ozka ulica, in tam so tista zanimiva vrata, skozi ktera so Pij IX. l. 1848. preoblečeni punjarjem v Gaeto ušli.

Zadovoljni nad imenitnosti, koje smo prvi den obiskali in videli, se napotimo proti domu, da si odehnemo, in na novo pot do Vatikana za drugi den pripravimo. (Nastavek prih.)

Smešničar 21. Oče tepejo fantiča in pravijo: jaz te bom učil hlače trgati. Ta pa upije: oče, ne šibajte me ne, hlače trgati že znam! Očeta posili smeh in spustijo otroka!

Razne stvari.

Milodari za hercegovinske in bosenske rodbine. Ljubljanskemu odboru smo zopet poslali 50 gld. Tedaj skupaj 100 gld. Ostalo je 18 gld. 25 kr. Darovali so čč. gg. Konjiški duhovniki 5 fl. in drug narodnjak 30 kr. č. g. Karl Vitmajer 1 fl. in g. Sturm, gostilničar 1 gold. Skupaj 25 gold. 55 kr.

(Imena Trbovljskih dobrotnikov) gg. Gruntner 5 fl. Eichelter in Stagoj po 2 fl. Slatenšek 1 fl. 30 kr. Kalan, Irgel, Plavšak, Kosem, Polak, Wančura, Friebel, Medved, Kramer, dr. Frölich, Heinrich, Habat, Skrbec, Kralj, Šelander, Eichelter, Pirker, Strovs, vsak po 1 fl. Neža Polc 60

kr., Kramer Julij. in Cajhen po 50 kr. Lesjak, Jurher, Prosenc po 40 kr., Logar 30 kr., Müller, Renko, Krole, Jamšek, Cestnik po 20 kr. in Kur-nik 10 kr. Skupaj 33 fl. Bog plati!

(Slavno uredništvo Slov. Gospodarja!) Izrečite prisrčno zahvalo vsem dobrotnikom za poslanih drugih 50 fl. Bog Jim plati!

V imenu odbora za pribegle iz Hercegovine in Bosne. J. N. Horak, predsednik.

(G. Hermanov) govor pri splošni obravnavi proračuna za leta 1876 je pravi načrt ali program, kako bi se naj uprava ali uradništvo imelo uravnati v federalističnem smislu. Je tedaj sila važen in bi ga radi celega kot priklado svojim bralcem ponudili, če bi nam kdo stroške za tisek povrnil! Morebiti se najde tak dobrotnik! Graško konser-vativno društvo mu bode za govor poslalo za-hvalnico.

(Čitalnici mariborske) novi predsednik je g. Kačič, podpredsednik in tajnik g. Rajč, denarni-čar g. Koser, odborniki gg. dr. Dominkuš, Alt, Šmidinger in dr. Srnc. Premoženja ima 426 fl. Početkom novega leta se preseli v g. Šramel-ovo poslopje.

(Tomaž Korošak) je Jožefa Lik-a, mesarja iz Križevca 6. t. m. v noči napadel in hudo po glavi sklal. Zločinec je že zaprt.

(Zmrznili) je žganja pijani Jakob Bašl v Ja-nezevcih zunaj Ptuja. Ljudje so radi, da je grab-ljivi tat enkrat konec vzel.

(G. Seidl) je bil gerob Brandstetterjevih otrok. Sedaj ga je celjska, okrožna sodnija, odstavila in dotično skrb g. dr. Ipavien izročila. Ko bi še vendar tudi druge c. k. gospodske hotle pogledati, kako kaj stoji z g. Seidlnom gledé še ostalih 14 služeb! Tudi bi bil skrajni čas, da položi poslanstvo, ker ga že neki jegovi dunajski, graški in mariborski prijatelji dregajo. Tudi Slovenci smo mu za novo leto namislili poslali nezaupnico — pa smo opustili, ker se nadjamo, da se bo zdelal — sam.

(Dr. Duhač) bo, kakor „Mbg. Ztg.“ pravi od nemških ustavovercev postavljen za kandi-data mesto Brandstetterja. Kaj bomo storili Slovenci?

(Učiteljske službe) so razpisane v Ptuj in Zabukovju, podučiteljske v Ljubnu, Vojniku, Vozenici, št. Ilu nad Slov. Gradcem in sv. Lovrencu v pušcavi.

(V Mižicah) Na Koroškem se je odprla nova pošta, ki je v zvezi z Plibergom, Črno in Prāvali.

(Dražbe). 18. dec. Jan. Lipovšek v Stražah 1645 fl., Miha Bifel v Studencih (3.) Alojz Kračič v Žrjavcih, Mart Erjavec v Ročici 3413 fl., Anton Cijan 3150 fl., Jož. Čretnik v Grušoveu, Jan. Novak v Prošinu 1508 fl. — 20. dec. Jož. Sodič v Dramljah 230 fl. (3.) in Mat. Kostranjšek 649 fl. (3.) — 21. dec. Fr. Stergar v Brežicah 2974 fl.